

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יז תמוז תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:10 תל-אביב: 7:26 חיפה: 7:19 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:32 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:05

פרשת פנחס

מסירות להצלת הזולת

טיפולו במסירות בחולים הרבים...

כאשר פרצה בווילנא, בשנת תר"ט, מגיפת ה'חולירע' ופשטה והפילה חללים רבים, נרתם הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל והעמיד עצמו בראש "ועד העזרה" שנועד להגיש עזרה וסיוע לנפגעי המחלה. הוא ארגן עשרות מתלמידיו, שנודעו כ"אברכי רבי ישראל", אשר טיפלו במסירות בחולים הרבים.

בהתאם להלכה (שו"ע או"ח סימן שכח) הזהיר רבי ישראל את פעילי "ועד העזרה" לבל ישתמשו בשבת ב"אינו יהודי", אלא דוקא הם עצמם יעשו את כל המלאכות הנחוצות עבור החולה.

באחד מאותם לילי שבתות, חלה נכדו של אחד מנכבדי העיר. לפי הוראת רבם, עשו האברכים בעצמם את כל המלאכות הדרושות עבור החולה. חטבו עצים והבעירו אש, עד שהוציאוהו מכלל סכנה.

כעבור מספר ימים בא הסבא לבית "וועד העזרה", כדי להודות לרבי ישראל ולאברכיו היקרים על שפעלו במסירות והצילו את נכדו. ברם בתוך דבריו העיר, כי נראה שהאברכים מרשים לעצמם חילול שבת יתר על המדה.

הואיל והדבר נגע לפיקוח אלפי נפשות, יצא רבי ישראל מגדרו וגער בזקן: "כיצד מעז אתה לדבר סרה בבחורי חמד יקרי רוח אלה, שמוסרים את נפשם לפיקוח נפש הזולת. האם אתה תלמידו את האסור והמותר?! הנה אנכי ארגנתי את האברכים האלו וערבתי בפני הוריהם שהמחלה לא תדבק בהם ושחזירים בעזרת ה' בריאים ושלמיים! ואמנם אחזירם כך בע"ה. התוכל אתה לעשות כזאת?!"

מיד חלץ האיש את נעליו, התיישב לארץ וביקש מחילה.

טללי אורות – פר' אחרי

"האם אתם מוכנים למסור נפש?!"

כאשר בא החפץ חיים בימי זיקנותו המופלגת לוורשא, לרגל ביטול אחת הגזירות הקשות שריחפה על יהדות פולין, הגיע לבקרו כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת. נהוג היה אצל החפץ חיים, שכאשר הגיע אורח חשוב, היה נשאר במקום רק בחור אחד.

סיפר אותו בחור, כי החפץ חיים פנה אז לאדמו"ר מגור ואמר לו: "הגזירה בפניה אנחנו עומדים, היא קשה ביותר, אבל יודע אני שיש לרבי הרבה חסידים, כלום מוכנים אתם ללכת בחרב ובחנית, עד כדי מסירות נפש? נענה הרבי מגור ואמר: "כן" – "אם כך" – השיב החפץ חיים – "אפשר להתחיל במערכת?!"

שאל אביך ויגדך

להתמסר ככל האפשר לזיכוי הרבים והצלת הכלל והפרט!

נלמד מהפסוק: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו... בקנאו את קנאתי בתוכם" (פרק כה-יא)

ופירש הכלי יקר: הכל לרבותא נקט. כי אף על פי שהיה בן אלעזר שלקח מבנות פוטיאל מיתרו שפיטם לעבודה זרה, ולא מנע את עצמו, אף שיאמרו לו ליצני הדור, בת יתרו מי התיר לך. וכן היה בן אהרן הכהן שעשה העגל ויקניטו לו בזה. אף על פי כן לא חס על כבודו. עוד הודיענו הכתוב שבחו של פנחס, אף שהיה בתוך העדה – מקום מסוכן מפני קרובי זמרי, מכל מקום מסר נפשו להצלת ישראל. ונרמז בפסוק "ויקה רמה בידו" היינו ששם כל רמ"ח איבריו בכפו.

על מעשה מסירות-נפש זה של פנחס, ידועים דברי חז"ל (במד"ר במדבר כא-א) "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו", ולכאורה תמוה: מה הרבותא בכך, וכי יש מצוה שאין עליה שכר, הרי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה? ומה המיוחד בזה יותר משאר מצוות, ומה המיוחד בפנחס יותר משאר בני אדם?!

עוד יש להבין, הרי במעשהו הנשגב של פנחס, היו בו גם קידוש שם שמים ברבים וגם הצלה לעם ישראל, וא"כ פלא הוא מדוע לא הזכיר הכתוב מאומה מזכותו זו של פנחס שקידש שם שמים ומהשכר שמגיע לו על כך. וכל שפירט הכתוב הוא ש"השיב את חמתו מעל בני ישראל?!"

נוכל ליישב את הקושיות מתוך ביאורו של הגר"י קניבסקי – הסטייפלער זצ"ל (בספרו ברכת פרוץ) שביאר עפ"י הכלל שאמרו חז"ל (קידושין מ). שכל מצוה שהיא טובה רק לשמים, ואין לבריות הנאה ישירה ממנה, אין לה שכר ופירות בעולם הזה. לעומת זאת מצוה המטיבה גם לבריות יש לה פירות גם בעולם הזה.

לפיז יש לתרץ, כי במעשהו של פנחס, כפי שהיה נראה כלפי חוץ, ניתן היה להבין שאין הוא אלא טוב לשמים ולא לבריות, שאף כי אמנם קינא קינאת ה' וקידש שם שמים, אך מכל מקום טובה לבריות לא היה במעשהו. וא"כ היה בדין שיטול שכרו רק בעולם הבא ולא בעולם הזה, כאמור. [וממילא אין סיבה להזכיר את הזכות והשכר על שקידש ש"ש].

אשר על כן, בא הכתוב וגילה לנו שבמעשהו של פנחס היתה גם הטבה מופלגת לבריות, שע"י קנאתו הציל את כלל ישראל מכליון, על כן "בדין הוא שיטול שכרו" גם בעולם הזה, וכדברי הכתוב "הנני נותן לו את בריתי שלום" – בעולם הזה.

הדפסת והפצת העלון השבועי "אי ש לרעהו" פרשת בלק, הפועל למען הזולת נתרמו באדיבות יו"ר ומנהלי "הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - ירושלים" – ע"ר,

לעילוי נשמתה של מנהלת הליגה מרת הדסה אסתר זיסל בת יעקב ישראל סוקוליק – סמית ע"ה הקדישה את חיה לטובת הזולת, חן ברימי מחלות ריאה וחן במנועתן, במסגרת הליגה למלחמה בשחפת. גייסה כספים מקרנות צדקה עבור משפחות נזקקות שנמנעו בעקבות מחלות ריאה. לרגל יום השנה, נפטרה ביום כ' תמוז תשס"ה, ת.נ.צ.ב.ה.

להתפלל ולבקש רחמים על היחיד ועל הרבים הזקוקים לישועה!

נלמד מהפסוק: **פינחס בן אלעזר... ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (פרק כה-יא)**

ובגמרא (סנהדרין פב:) **מבואר מעלתו הנשגבה של פנחס, שכאשר הרג את זמרי, נכנסו שבטו להרוג את פנחס. מה עשה הקב"ה? שלח מלאך והשחית בעם [כדי להטריד בני שבטו של זמרי שלא יהרגו לפנחס] כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר: "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה". שעשה פלילות עם קונו והבטן לפני המקום. אמר לפניו, רבונו של עולם, על אלה יפלו כ"ד אלף מישראל? מכאן נדון ק"ו בעצמנו: אם פנחס שהיה שרוי בסכנה מאותם אנשים שביקשו את נפשו ובכל זאת התפלל להצלתם. על אחת כמה וכמה שיש על כל אחד מישראל להרגיש בצרתו של הזולת [שהוא ערב לו] ולהתפלל לישועתו.**

לאור מסירותו של פנחס להתפלל אף להצלתם של אותם אנשים שביקשו את נפשו, עלינו לברר: עד כמה מחוייב אדם להתפלל לטובתם של אנשים חוטאים ועבריינים בעבירות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

מספרים חז"ל בגמרא (ברכות י.) על אותם בריונים עבריינים שהיו גרים בשכונתו של רבי מאיר והיו מאוד מצערים אותו. ואומרים חז"ל שרבי מאיר התפלל וביקש עליהם רחמים "כי היכי דלימותו" [=לכאורה הפירוש "כדי שימותו"]. אמרה לו ברוריא אשתו: מדוע אתה מתפלל שימותו, כי כתוב "יתמו חטאים". והרי לא כתוב "חוטאים" אלא "חטאים" ועל כן תבקש רחמים עליהם שישובו בתשובה וממילא יתמו החטאים, "ורשעים עוד אינם". ואכן כך עשה: ביקש עליהם רחמים וחזרו בתשובה.

ויש לשאול כאן מספר קושיות: **א** מהו הלשון "ביקש רחמים עליהם" והרי למעשה לא ביקש עליהם אלא על עצמו להנצל מהם?!

ב **היאך** ביקש עליהם שימותו ולא חש לדבר ממנו חשש רבי יהושע בן לוי, כפי שמסופר בגמרא לעיל (ז.) שצדוקי ציערו וביקש לקללו ולבסוף הגיע למסקנה שלא זו הדרך שהרי כתוב "ורחמיו על כל מעשיו" וכתוב "גם עונש לצדיק לא טוב"?!

ג **מהו** הלשון "כי היכי דלימותו", היה לומר שביקש עליהם רחמים "שימותו"?!

וביאר הצ"ח שרבי מאיר ראה כי הקב"ה מטיב לרשעים הללו כדי להאכילם בזכויותיהם בעולם הזה, וכדכתיב "ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו", ולכן ביקש עליהם רחמים לטובתם, שירחם עליהם ויפקוד עונשם בעולם הזה לכפר עליהם. ומכאן גם הלשון "כי היכי דלימותו", שלא ביקש שימותו ממש, אלא שיהיה להם כעין מיתה לכפר עליהם. אך ברוריא אשתו סברה שעדיף להתפלל עליהם שישובו בתשובה.

הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלער זצ"ל היה אומר: פעמים כשמתפללים על חולה אשר בדרך הטבע לא נראה סיכוי לרפואה, ישנה הרגשה כלשהי שח"ו התפילות לא פעלו, וזו טעות מכמה סיבות:

א גם אם ח"ו נגזרה גזירה, בכ"ז מועילה התפלה להקל על יסוריו של החולה. **ב** הרבה פעמים מועילה התפלה להאריך במקצת את חייו של החולה. וכל רגע מהחיים יקר הוא מפנינים. **ג** אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתאייש מן הרחמים. **ד** גם אם התפלות לא פעלו ביחס לחולה, מ"מ התפלות עוזרות לו להוסיף זכויות, משום שעל ידו נגרם שיהודים התפללו ויעוררו רחמי שמים ובזה נוסף לו עוד זכויות בעוה"ב, וגם עוזרות להציל את צאצאיו מכל מיני מרעין בישין. **ה** מלבד כל אלו, עוזרות התפלות לפעול ישועות לכלל ולפרט.

סגולה להצלחה...

סיפר הגאון רבי יצחק צני ברנפלד: כשעמדו הנאצים ימ"ש על גבולות מצרים בימי מלחמת העולם השנייה, ואיימו לפלוש לארץ ישראל, הכריז מלך מצרים שלא ימונע מהשונא האכזרי לעבור דרך ארצו כדי להכנס לארץ ישראל.

פחד נורא אחז בתושבי הארץ. בתי הדין בירושלים הוציאו ספרי תורה לרחובות העיר. צום ובכי בכל מקום, ושק ואפר הוצע לרבים בכל ערי ארץ הקודש.

באותה עת נכנס לבית הגאון **רבי עקיבא סופר** זצ"ל (בעל הדעת סופר), רופא ירושלמי המתגורר באותו בנין, ובפיו ידיעה מרה: האנגלים ציוו על הנציגים הבכירים שלהם בארץ לעזוב בתוך שעות אחדות את ארצות הים התיכון בדרך להודו, כי צרה קרובה...

"או-אז" - מספר הרב ברנפלד - "קרא לי רבי עקיבא סופר, הכניסני לחדרו, וסגר את הדלת, וביקשני להגיד עמו מילה במילה את פרשת הקטורת שבע פעמים, בלי שום כוונה מיוחדת, אלא רק בהבנת פירוש המילים. פניו היו אז כאש להבה, ואמר במתינות מילה במילה ואני אחריי. כאשר גמרנו, אמר תפלה קצרה אשר לא ידעתיה. אחר כך צהלו פניו ואמר "הקב"ה יעזור". ושוב לא הראה שום סימני דאגה..."

הקדמה לסיפור תפלה חתם סופר

תפלתו של צדיק...

דירתו של החזון איש בוילנא, הכילה שני חדרים קטנים: חדר אחד למגורים, חדר שני היה חנות. כאן ניהלה אשתו את ממכר האריגים שלה. הפדיון מהמכירות היה ירוד והיא הסתבכה בחובות רבים שהחזו"א נאלץ לפרוע אותם במשך שנים רבות.

פעם אחת הסתבכה בפלילים, כאשר גוי אחד מסוחרי האריגים, שונא ישראל, העליל עליה בזדון כאילו גנבה חלק מן המלאי שלו. הוא הלשין עליה למשטרה ואף שכר עידי שקר שיעידו כזב כנגדה במשפט שעמד להערך בערכאות, כדי להרשיעה ולטמון לרגליה פח יוקשים.

החזון איש וזוגתו באו בצרה גדולה והיו אובדי עצות. לא היה להם שום סעד משפטי. לא נמצאו גם עידי הזמה שיפריכו את עלילת השוא, והיה חשש רציני שבית המשפט הוילנאי יאמין למעלילים ויטיל על הרבנית עונש קשה שיאמלל אותה ח"ו. היא הייתה אחוזת אימה ופחד ללא גבול.

בצר להם, שאל החזו"א את רעייתו מה שמו של אותו גוי רשע שהעליל עליה. היא מסרה את שמו ואז התייצב החזו"א בפנית החדר ושפך צקון לחשו בלב שבור לפני האב שבשמים, כי יחלצם ממיצר ויושיעם מהצרה הגדולה הזאת.

ואכן תפלתו נתקבלה במרומים: ימים ספורים לפני מועד תחילת המשפט, נודע שאותו גוי מת לפתע פתאום והמשפט נתבטל.

פאה"ד

תפלות לשלום עם ישראל...

באחד מימי העוצר שהיו בארץ ישראל תחת השלטון הבריטי, יצא הצדיק **רבי שלמן מוצפי** זצ"ל בלווי תלמידו מביתו לבית הכנסת מבלי שיבחין שקיים עוצר בעיר. אנשי המשמר הבריטי עצרו אותם ולאחר חקירה הובילו אותם אל "מחנה שנלר". שם מצא רבי שלמן למעלה משלוש מאות יהודים כלואים במכלאה אחת, ישובים באפס מעשה.

הוא נזדעק לעברם: "היתכן?! כיצד הנכם יושבים ולא עושים מאומה. זו ההזדמנות לעשות משהו!" הוא אירגן מיד את כולם בפניה מיוחדת ושימש כשליח ציבור במשך שלוש שעות. נשא בפניהם דברי כיבושין והחל באמירת סליחות, תיקון חצות ותפלות לשלום עם ישראל.

הקצינים הבריטים תמחו על המחזה המוזר של קהל יושבי המחנה מתפלל יחדיו בשאגה ובוכה לאביו שבשמים. מיד בסיום התפלה מיהרו הבריטים לשחרר אותו עם חלק ניכר מהעצורים כשהם מזהירים אותו ששוב לא יחזור על פעולתו...

עולמו של צדיק

מעשה קנאות לכבוד השי"ת גורם להרבות שלום בעולם ולא מחלוקת! נלמד מהפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" (פרק כה-יב)

ואמרו חז"ל בגמרא: אמר לו הקב"ה למשה, הקדים לו שלום שנאמר הנני נותן לו את בריתי שלום (סנהדרין פב.). ועל הנאמר בפסוק: "תחת אשר קנא לאלוקיו" (כה-יג) כתב הספורנו: מאחר שרב את ריביו, גם אני אצילהו מכל מיני ריב והתנגדות והיה לו שלום מדה כנגד מדה.

יש להבין בעצם מעשהו של פנחס, האם יש בו מצוה או לא. שכן מצד אחד אומרים "קנאין פוגעין בו" ומסתבר שעושים מצוה בכך. אך מאידך אמרו שהיא "הלכה ואין מורין כן" ואם זו מצוה, מדוע אין מורין כן?

ושמעתי מאמו"ר הגרא"ק זצ"ל (בעל ה"נזר אברהם") ששאל בנוסח אחר: אם מעשהו של פנחס היה בגדר של "הלכה ואין מורין כן" נמצא שענין זה של "קנאין פוגעין בו" אינה מצוה כה גדולה, ומדוע מייחסת התורה חשיבות כזאת למעשהו?

וביאר אמו"ר שהטעם ש"אין מורין כן" אינו מפתת פחיתות המצוה אלא משום שההלכה "קנאין פוגעין בו" מצריכה שירגיש הקנאי בלבו שאינו יכול לסבול כזו עבירה, ומרוב אהבת ה' היוקדת בלבו, מקנא קנאת ה'. לכן "אין מורין כן" שכן מי מסוגל לדעת מה שבלב חברו. אבל מי שבאמת מרגיש שאינו יכול לסבול כזה חילול ה' נורא ועל כן עושה מעשה קנאות, מראה עד כמה אהבת ה' יוקדת בקרבו ואין לך מצוה גדולה מזו, כי על כן "רחמנא ליבא בעי". עכ"ד אמו"ר.

מבחנה של קנאות שכולה נובעת מתוך גודל אהבת ה', באה לידי ביטוי בזעקת ישעיה הנביא: "גווי נתתי למכים ולחיי למורטים, פני לא הסתרתי מכלימות ורוק" (ישעיה ז-ו) ופירש הרד"ק: "אפילו היו מכים ומורטים אותי, אני אקבל ברצון לאהבת הא-ל". נמצאנו למדים שרק מכה אהבת ה' יכול הנביא לעמוד במבחן קשה כזה בבואו להוכיח ולקנא קנאת ה'.

על הפסוק: "ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם"... אמרו חז"ל (סנהדרין לה.) שנצטוו משה להעמיד בתי דין נפרדים לדון ולהוקיע את כל אחד ואחד מההולכים אחרי בעל פעור. ואף שמעיקר הדין, היה די בבית דין אחד לדון את כולם, שהרי כולם נידונו באותה מיתה. אעפ"כ הוצרכו לדין כ"א בב"ד מיוחד. וכל כך למה? אומרים חז"ל "כדי שישבו חרון אף מישראל". ופירש רש"י: כדמוכח קרא, ששב חרון אף ה' כשרואה הקב"ה שכולם עוסקים בדבר ומקנאים לכבודו.

לומדים אנו מדברי חז"ל אלו - אמר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל (בספר מראש אמנה) - שכבוד שמים מתבטא בכך, שכאשר ישנו חילול ה' רח"ל, אין עומדים מן הצד באי-אכפתיות, אלא חייבים להראות ולהביע את הכאב, ולהגיב בהתאם. כשם שרואה אדם שמתנפלים על אביו ואמו, כלום יתכן שישאר באדישות ובשוויון נפש? כך לא יתכן שיתעלם וישאר אדיש כשנוכח לראות פגיעה בכבוד השי"ת.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל היה אומר (בספר קול יהודה - פקודי) שתלמיד חכם צריך שיהיו בו ב' המעלות: מצד אחד עניו וצנוע, ומאידך, עז ותקיף. רמז לכך בפסוק "כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו". ת"ח נקרא "משכן" וכמו שהיו במשכן ב' המעלות: "עניו ואש", כך ת"ח צריך שיהיו בו "ענן" - רמז לצניעות ולכיסוי (כאילו מכוסה בענן) ו"אש" - שתהיה בוערת בו שלהבת אש קודש לעמוד בפרץ על משמר היהדות.

והביא מהגר"ד יונגרייז זצ"ל שכך ביאר את הפסוק "לב נשבר ונדכא אלוקים לא תבזה". כלומר: "לב נשבר" זוהי אכן מעלה, אבל בתנאי ש"אלוקים לא תבזה" - תזהר לא להשתמש ב"לב נשבר" שלך בכל מה שנוגע לכבוד שמים... והיינו שלענין זה צריך לב חזק ואמיץ להיות עז כנמר למען כבוד שמים.

קנאות לשם שמים...

כעבור שנה לשהותו של הגאון מקאליש בירושלים, נכנס בעובי הקורה, יסד את בית דינו ופעל ביד רמה. הוא לא חת מפני כל.

פעם סיפרו לו על קצב המכשיל את הרבים באיסורי אכילה. שלח לקרוא לו ודיבר עמו קשות. החציף הלה פנים וענה עזות. קם הרב מקאליש וסטר לו על לחיו. בערה חמתו של הקצב, שלף אקדח מנרתיקו וכיוון אל הרב.

עמד הרב מקאליש, פתח את מעילו לרווחה, ואמר: "ירה! נבהל הקצב וברח מהמקום. רכס הרב את מעילו, ואמר לנוכחים: "יודע אני שעדיין לא נוצר הכדור שימיתני... משום שכל מעשי הם לשם שמים, ואין בהם שמץ של רדיפת כבוד!"

עפ"י השרף מבריסק

"בלי ראש היא מסוכנת..."

בין החבורה של תלמידי הגרי"ל דיסקין זצ"ל, נמנה גם הגאון **רבי לייב לוי** זצ"ל. תלמידיו של הגרי"ל ידועים היו בדביקותם הרבה ברבם הגדול, ובקנאותם לכל דבר שבקדושה.

עם פטירת רבי יהושע לייב דיסקין, פרש רבי לייב מהחבורה ונימוקו עמו: "הקנאות נמשלה לסכין מחודדת. מותר להשתמש בה, כשהיא עם ראש. בלי ראש היא מסוכנת לשימוש. להיות קנאי כדין וכהלכה, אפשר רק אם מעלינו סוכך וחופף המורה הגדול והקנאי האמיתי עם נפילת עטרת ראשינו, שוב אין אנו רשאים להקרא קנאים..."

חכמת חיים

"לההרג ולא למסור ילד למסיון..."

מעשה בילד אשר אמו רצתה למסור אותו לידי המסיון רח"ל. באותו זמן למד הילד באחד המוסדות בירושלים. כאשר נודע הדבר לעסקנים ידועים, טיכסו עיצות כיצד להציל את הילד מצפורני השמד. מסכנת העברתו למסיון.

הלכו העסקנים ושאלו את הגרי"ז סולובייציק זצ"ל, האם מותר להם לעשות פעולה הכרוכה בסכין מסויים. כי במידה ויתפסו לאחר מכן, יהיו נתונים במאסר של חודשים ואפילו שנים...

השיב להם הגרי"ז בקצרה: "זו חובה של יהרג ואל יעבור! אף אם יהרגו כולם ח", אל ימסרו נפש אחת מישראל!... אין שום מקום להתחמק מהצלתו של הילד..."

עובדות לבית בריסק

קנאת ה' בעוז ותעצומות...

הגה"צ רבי שבתי יודלביץ זצ"ל היה נוהג לצאת כל ערב שבת ולשוטט בין החנויות, לראות שיסגרו החנויות את שעריהן קודם כניסת השבת ולא יחללו את השבת. ואולם במספרה אחת התעקשו בעליה שלא לסגור. היו רבים וטובים שהפצירו בבעל המספרה לא לחלל את השבת ולא להכשיל את הרבים, אך דבריהם נפלו על אוזניים אטומות.

והנה ביום ששי אחד, הבחין ידידו של רבי שבתי, **רבי אברהם קויפמן** זצ"ל בכלב גדול ואימתני שהציב בעל המספרה בפתח חנותו כדי להרתיע את המוחים נגדו. הזהיר הידיד את רבי שבתי לבל יהין להתקרב למספרה שכן עלולים לשסות בו את הכלב...

אזר רבי שבתי עוז ותעצומות לקנאות קנאת ה' לכבוד שבת מלכתא והכריז כי חייבים למסור את הנפש למען קדושת השבת ולקדש שם שמים.

ואכן, כשהתקרבו רבי שבתי וידידו לפתח המספרה, שיסה בהם בעל המספרה את הכלב הענק. הורה רבי שבתי לידידו לתפוס את רגליו של הכלב ואילו רבי שבתי תפס את הכלב בפיו וקרעו לשנים בכח גדול. כראות זאת בעל המספרה סגר מיד ונס על נפשו. מאז היה סוגר בכל יום שישי את חנותו בזמן.

הלמות עמלים - ח"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מענטשלעכקייט

יום ראשון, ד' תמוז תשפ"ב.

מיהרתי להרגיע אותו: 'אני לא כועס, וגם לא חושב שאז כעסתי באופן מיוחד. עצם העובדה שאני לא ממש זוכר את כל הסיפור, מוכיחה שלא כעסתי עליך. תכל'ס, אין לי שום קפידא על אף אחד, לא כועס ולא כלום. אבל אני מניח שאתה לא תסתפק בזה ותרצה לשמוע את הנוסח המקובל, לכן אומר לך בפה-מלא:

"מחול-לך; מחול-לך; מחול-לך!"

המתקשר שמח מאוד על ההתפתחות המהירה. מועקה של 31 שנים נעלמה ב-31 שניות. אמר: 'חשוב לי שתדע שגם הרווחת משהו מהמועקה שלי. במשך 31 שנה לא מצאתי אותך, אבל היות ואני כהן, אז פגנתי עליך במיוחד מידי יום בברכת-כהנים, שהקב"ה יברך אותך ויתן לך הארת-פנים, נשיאת-חן ושלוש!

בתגובה ביקשתי ממנו שגם מעתה ואילך ימשיך לכוון עלי - מי יודע לאלו טובות זכיתי בזכות ברכת-כהן הלז!

בשלב זה של השיחה הייתי משוכנע שמסתתר משהו מאחורי בקשת המחילה. מי יודע; אולי הוא לא נשוי, אולי אין לו ילדים, ואולי ואולי... חשבתי לעצמי, בטח עוד נכון לנו איזה "הפי-אנד" מעניין לסיפור!

אבל כאשר המשכנו לשוחח על הא ועל דא, למדתי שמדובר באדם מסודר. אשה, ילדים, בריאות, פרנסה, נחת - הכל זורם כשורה ברוך השם!

וזה, לטעמי, החלק הכי יפה בסיפור:

הבן-אדם מחפש אותי במשך עשרות שנים. הבן-אדם מסתובב עם מועקה במשך כל התקופה. הבן-אדם מברך אותי מידי בוקר באהבה. וכל זאת לא כדי לזכות ל"ישועות", אלא פשוט כי לא יפה לפגוע ביהודי...

שום דרמה לא מסתתרת מאחורי הסיפור, לא גידול שנעלם, לא מעוכב-שידוך שהתחתן, ולא עני שזכה בלוטו.

אז דרמה אין, אבל מענטשלעכקייט - אנושיות - יש ויש!

השולח: בעל-המעשה (פרטים מלאים שמורים במערכת)

אני מציץ בפלאפון ורואה שמישהו מתקשר אלי. מספר לא מפר.

זה חוזר על עצמו שוב, ושוב. אבל אני מאוד טרוד. השבוע גדוש באירועים, שמחות ובעוד משהו: השבוע גם מסיימים את מסכת יבמות בדף-היומי. בקושי אני מספיק לענות למספרים מוכרים, אבל כשהאלמוני מתקשר בפעם הרביעית!! אני נכנע ועונה.

'האם אתה א.ל. שלמד בישיבה-קטנה ----- לפני מעל שלושים שנה? וליתר דיוק: במשך שלוש שנים, מלפני 34 שנה ועד לפני 31 שנה?'

האמת? מעולם לא חישבתי רטרואקטיבית, בכזה דיוק, את מנין שנותי בישיבה-קטנה. אבל אם האלמוני כבר ערך את החישוב אז לא נותר לי אלא "להודות באשמה".

-נכון. למדתי שם. ומי כבודו!'

המתקשר נקב בשמו, ובאבחת-שגיה הוא כבר לא היה 'אלמוני'. לבש בשר, עור וגידים. פנים ואישיות.

'כן. בטח. אני זוכר אותך - הרי למדנו באותו שיעור!'

המתקשר אומר: 'אני ממש שמח שהגעתי אליך. במשך השנים ניסיתי להשיג אותך כמה פעמים, תמיד הגעתי לאנשים עם שם זהה - אבל זה לא היה אתה... תראה; אני מסתובב עם הרגשה רעה כבר 31 שנה. אזכיר לך מדוע: לקראת מסיבת הפרידה שעשו לנו בישיבה, ביקשו ממני להכין "גראמפון" (חרוזים), ושם "סגרתי חשבון" עם כמה מאנשי הצוות והבחורים!'

'על מנת שהעסק לא יהיה מידי מוגזם, עדכנתי מראש את כל אלו שהזכרתי אותם ב"גראמפון". לחלקם פירטתי מראש את נוסח החרוז, ולחלקם רק הודעתי שהם ב"רשימה". כשבן-אדם יודע מראש שהולכים "לרדת עליו" הוא מגיע מוכן נפשית. קל לו לספוג והוא לא כועס...'

'אותך, משום-מה, לא עדכנתי מראש. לאחר שהסתיימה המסיבה ניגשת אלי פגוע ושבור, אמרת לי: "לפחות היית מודיע לי מראש מה הולך להיות!" אתה צדקת במאה אחוז, ומאז אני מסתובב עם תחושה רעה - כבר 31 שנה...'

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il